

ПЕНСІЙНИЙ ФОНД УКРАЇНИ

Опис формату Звіту про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до фіскальних органів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 14.04.2015 р. № 435, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23.04.2015 р. за № 460/26905

Із 01.01.2015 р. Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» від 28.12.2014 р. № 77-VIII унесено зміни до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464 (*далі* — Закон № 2464), зокрема, для всіх страхувальників визначено: у разі якщо база нарахування єдиного внеску (окрім винагороди за цивільно-правовими договорами) не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, установленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, установленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), і ставки єдиного внеску, установленої для відповідної категорії платника.

Окрім того, ч. 1 ст. 7 Закону № 2464 для платників, зазначених у пунктах 1 (окрім абз. 7), 2, 3, 6, 7 і 8 ч. 1 ст. 4 Закону № 2464, єдиний внесок нараховується на суму нарахованої заробітної плати окремо кожній застрахованій особі.

29 квітня 2015 року в Міністерстві юстиції України зареєстровано Порядок формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, який затверджений наказом № 435 від 14.04.2015 р. Міністерством фінансів України (*далі* — Порядок № 435).

I. Опис титульного аркуша додатка 4 та таблиць 5 та 6 додатка 4 до Порядку «Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів Пенсійного фонду України» та вимоги стосовно заповнення

1.1. Заповнення титульного аркуша додатка 4

Страховальники, зазначені в п.1 р. III Порядку, зобов'язані формувати та подавати до фіскальних органів звіт згідно з додатком 4 до Порядку не пізніше 20 числа місяця, що настає за базовим звітним періодом. Звітним періодом для них є календарний місяць.

На титульному аркуші додатка 4 зазначаються:

Реквізит 01. Звіт за місяць, рік: указується звітний місяць (дві цифри) та рік (чотири цифри), за який формується й подається звіт. Цей реквізит заповнюється однаково для всіх таблиць додатка 4.

Тип форми: поле обов'язкове для заповнення:

- **початковий документ** — звіт страхувальника із позначкою «початкова», це документ, на підставі якого створюється відповідний електронний звіт у базі даних фіскального органу й за відомостями якого формуються дані в Реєстрі застрахованих осіб у Пенсійному фонді України;

• **скасовуючий документ** — звіт страхувальника із позначкою «скасовуюча», який є підставою для повного скасування інформації, що попередньо була подана у формі «початкова» до фіскальних органів;

• **додатковий документ** — звіт страхувальника, який подається, якщо страхувальник не зазначив даних про застраховану особу в таблицях 5 або 7 додатка 4 у випадках, передбачених п. 8 р. IV та п. 4 р. V цього Порядку.

Реквізит 02. Код ЄДРПОУ чи податковий номер/серія та номер паспорта страхувальника для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта:

• для юридичних осіб уноситься 8-розрядний номер згідно з Державним реєстром підприємств, організацій України (ЄДРПОУ);

• для фізичних осіб — підприємців уноситься 10-розрядний номер, за яким вони зареєстровані як платники податків за довідкою ДФСУ з Державного реєстру фізичних осіб (ДРФО). Номер уноситься із реєстраційних документів страхувальника.

Податковий номер — реєстраційний номер облікової картки платника податків — для фізичних осіб, окрім осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта; реєстраційний (обліковий) номер платника податків, який присвоюється інвесторам (операторам) за угодою про розподіл продукції, дипломатичним представництвам і консульським установам іноземних держав.

Реквізит 03. Код ЄДРПОУ чи податковий номер/серія та номер паспорта ліквідованого страхувальника для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта (заповнюється в разі подання звіту правонаступником).

Зазначений реквізит заповнюється лише у випадку, якщо звіт подається правонаступником. В решті випадків зазначене поле не заповнюється.

Реквізит 04. Найменування страхувальника чи П.І.Б. для фізичної особи, місцезнаходження й телефон є обов'язковими реквізитами для заповнення. У поле без клітинок уноситься коротка назва страхувальника відповідно до реєстраційних документів, а для страхувальника — фізичної особи — прізвище, ім'я та по батькові. Цей реквізит заповнюється однаково для всіх таблиць додатка 4.

Реквізит 05. Код територіального фіскального органу, до якого подається звіт: уноситься код і назва фіскального органу, у якому страхувальник зареєстрований як платник.

Реквізит 06. Перелік таблиць додатка 4: навпроти назви кожної із таблиць зазначається кількість аркушів і кількість рядків.

Навпроти тих таблиць, які не подаються, проставляються прочерки.

У графі «Кількість аркушів» зазначається кількість аркушів документів однієї таблиці.

У графі «Кількість рядків» зазначається кількість заповнених рядків на аркушах документів однієї таблиці для таблиць 5–9 додатка 4 до Порядку.

У графі «Усього» зазначаються загальна кількість аркушів документів і загальний підсумок заповнених рядків на цих аркушах.

Реквізит 07. Керівник:

• для юридичних осіб — зазначається 10-розрядний реєстраційний номер облікової картки платника податків (за довідкою Державної податкової адміністрації з Державного реєстру фізичних осіб (ДРФО)), підпис і прізвище з ініціалами керівника підприємства;

- для фізичних осіб — зазначається реєстраційний номер облікової картки платника податків (за довідкою Державної податкової адміністрації з Державного реєстру фізичних осіб (ДРФО)) фізичної особи — підприємця, у відповідні поля вноситься підпис і прізвище фізичної особи. Цей реквізит заповнюється однаково для всіх таблиць додатка 4.

Реквізит 08. Головний бухгалтер:

- для юридичних осіб — за наявності цієї посади зазначається 10-розрядний реєстраційний номер облікової картки платника податків (за довідкою Державної податкової адміністрації з Державного реєстру фізичних осіб (ДРФО)), підпис і прізвище з ініціалами головного бухгалтера;

- для фізичних осіб — не заповнюється. Цей реквізит заповнюється однаково для всіх таблиць додатка 4.

Реквізит 09. Реєстраційний звіт у територіальному фіскальному органі та дата реєстрації: зазначається номер, який надається кожному звіту при внесенні відповідних відомостей відповідальною особою, що приймає звіт, із зазначенням дати.

Відмітка про внесення даних до ІС «Податковий блок» — проставляється дата, коли дані звіту занесені до автоматизованої системи.

Реквізит 10. Розписка про одержання звіту за ___місяць 20__року (далі — Розписка): заповнюється відповідальною особою територіального фіскального органу, що прийняла звіт. По лінії відрізу Розписка відрізається відповідальною особою, що прийняла звіт, завіряється штампом фіскальних органів і повертається страхувальнику.

Титульний аркуш і всі аркуші таблиць додатка 4 завіряються підписом керівника та головного бухгалтера (за наявності цієї посади у страхувальника), засвідчуються печаткою (у разі наявності) страхувальника. Усі аркуші документів нумеруються й комплектуються відповідальною особою страхувальника.

1.2. Заповнення таблиці 5 додатка 4 «Відомості про трудові відносини осіб»

Таблиця 5 додатка 4 до Порядку «Відомості про трудові відносини осіб» призначена для реєстрації застрахованих осіб у реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Таблиця 5 додатка 4 до Порядку подається страхувальником, у разі якщо протягом звітного періоду:

- було укладено чи розірвано трудовий договір (цивільно-правовий договір, окрім цивільно-правового договору, укладеного з фізичною особою — підприємцем, якщо виконувані роботи (надавані послуги) відповідають видам діяльності, зазначеним у витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців) із застрахованою особою;

- було укладено чи розірвано трудовий договір із застрахованою особою, яка працевлаштована на нове робоче місце;

- особі надано відпустку по догляду за дитиною від трирічного віку до досягнення нею шестирічного віку;

- особі надано відпустку по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку;

- особі надано відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами.

У разі якщо за даними страхувальника протягом звітної періоду не було зафіксовано фактів укладання та розірвання трудових угод (цивільно-правового договору), надання відповідної відпустки, таблиця 5 не формується та не надається.

Якщо протягом звітної періоду страхувальником із застрахованою особою було розірвано трудовий договір, а потім знову укладено, на таку застраховану особу робиться два записи в таблиці 5 додатка 4: перший запис із зазначенням дати припинення трудових відносин; другий — із зазначенням дати початку трудових відносин.

У разі якщо особі надано відпустку по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, від трирічного віку до досягнення нею шестирічного віку або відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами, у звітному місяці зазначається дата початку відпустки.

У разі якщо в особі закінчилася відпустка по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, від трирічного віку до досягнення нею шестирічного віку або відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами, у звітному місяці зазначається дата закінчення відпустки.

Дату початку відпустки по вагітності та пологах, по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та від трирічного віку до досягнення нею шестирічного віку зазначають раз у звітному місяці, у якому розпочалася відповідна відпустка.

Дату кінця відпустки по вагітності та пологах, по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та від трирічного віку до досягнення нею шестирічного віку зазначають раз у звітному місяці, у якому закінчилася відповідна відпустка.

Якщо протягом звітної періоду страхувальником із застрахованою особою було укладено та розірвано трудовий або цивільно-правовий договір, на таку ЗО запис про дату початку та дату припинення трудових або цивільно-правових відносин здійснюється в одному рядку.

Договір підряду відрізняється від договорів на надання послуг своїм предметом. Послугам притаманні ознаки, які відрізняють їх від результату робіт. А саме: послуга хоч і тісно пов'язана з особою виконавця та процесом учинення ним певних дій (провадження певної діяльності), але не збігається із самими діями (провадженням діяльності) виконавця, існує як окреме явище — певне нематеріальне благо, споживається в процесі вчинення певної дії або провадження певної діяльності, не набуваючи матеріалізованого вигляду (ч. 1 ст. 901 ЦК). Це означає, що послуга існує лише тоді, коли вона надається.

Результат виконаної підрядником роботи — це матеріалізований об'єкт, що втілюється в індивідуально визначених речах, бо робота виконується за завданням замовника, який має право в будь-який час перевіряти її хід і якість, не втручаючись у діяльність підрядника (ч. 1 ст. 849 ЦК). Матеріалізований результат відображається й у створенні нової речі, і в поліпшенні якості чи інших властивостей уже наявної речі.

Відносини, що виникають із договору підряду, мають певні спільні ознаки з відносинами, які виникають із трудового договору. Це пояснюється тим, що в обох випадках і підрядник, і працівник провадять трудову діяльність, але сама діяльність останніх є принципово різною й регулюється самостійними галузями законодавства.

Ураховуючи зазначене вище, відомості до таблиці 5 про початок і закінчення цивільно-правових відносин у межах договору підряду (виконання робіт) заносяться відповідно до строків, зазначених у самому договорі, а в межах договору про надання послуг — згідно з актом про їх надання.

Формування реквізитів таблиці 5 додатка 4 здійснюється за такими правилами.

Реквізит 01. Код ЄДРПОУ чи податковий номер/серія та номер паспорта страхувальника для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта:

- для юридичних осіб уноситься 8-розрядний номер згідно з Державним реєстром підприємств, організацій України (ЄДРПОУ);

- для фізичних осіб — податковий номер — реєстраційний номер облікової картки платника податків — для фізичних осіб, окрім осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта; реєстраційний (обліковий) номер платника податків, який присвоюється інвесторам (операторам) за угодою про розподіл продукції, дипломатичним представництвом і консульським установам іноземних держав.

Реквізит 02. Код ЄДРПОУ або податковий номер/серія та номер паспорта ліквідованого страхувальника для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта (заповнюється в разі подання звіту правонаступником).

Зазначений реквізит заповнюється лише у випадку, якщо відомості подаються правонаступником, за осіб, що перебували з «попередником» (страхувальник, який ліквідований і має правонаступника) у трудових відносинах чи відносинах цивільно-правового характеру.

У решті випадків зазначений реквізит не заповнюється.

Реквізит 03. Звіт за місяць, рік: укаzuється звітний місяць (дві цифри) та рік (чотири цифри), за який подаються дані про трудові відносини;

Реквізит 04. Тип — позначка «X»: уноситься в клітинку відповідного варіанту:

- **початковий документ** — звіт страхувальника з позначкою «початкова», це документ, на підставі якого створюється відповідний запис у відомостях про застраховану особу в Реєстрі застрахованих осіб у Пенсійному фонді України;

- **скасовуючий документ** — звіт страхувальника з позначкою «скасовуюча», який є підставою для повного скасування інформації, що попередньо була подана у формі «початкова»;

- **додатковий документ** — звіт страхувальника, який подається, якщо страхувальник не зазначив дані про застраховану особу в таблицях 5 або 7 додатка 4 у випадках, передбачених п. 8 р. IV та п. 4 р. V цього Порядку.

У разі якщо страхувальник подає за один і той самий звітний період таблиці зі статусом «скасовуюча» та «додаткова», вони подаються з окремими титульними аркушами (як два окремих звіти).

Реквізит 06. Громадянин України (1— так; 0 — ні): для застрахованих осіб, які є громадянами України, уноситься позначка «1», а для застрахованих осіб із числа іноземців — «0».

Реквізит 07. Категорія особи — зазначається **обов'язково** відповідна категорія:

- 1 — наймані працівники з трудовою книжкою;
- 2 — наймані працівники (без трудової книжки);
- 3 — особи, які виконують роботи за договорами цивільно-правового характеру;

- 4 — особи, яким надано відпустку по догляду за дитиною від трирічного віку до досягнення нею шестирічного віку;
- 5 — особи, яким надано відпустку по вагітності і пологах;
- 6 — особи, яким надано відпустку по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.

Реквізит 08. Договір ЦПХ за основним місцем роботи або за сумісництвом(1 — так, 0 — ні).

Зазначений реквізит заповнюється «1» для осіб із категорією особи «3» лише у випадку, якщо відносини між страхувальником і застрахованою особою визначаються одночасно на підставі трудового договору (застрахована особа є основним працівником або сумісником) і на підставі цивільно-правового договору.

Реквізит 09. Податковий номер або серія та номер паспорта осіб. Податковий номер — реєстраційний номер облікової картки платника податків — для фізичних осіб, окрім осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта; реєстраційний (обліковий) номер платника податків, який присвоюється інвесторам (операторам) за угодою про розподіл продукції, дипломатичним представництвом і консульським установам іноземних держав.

Реквізит 10. Прізвище, ім'я, по батькові ЗО: уносяться повністю прізвище, ім'я та по батькові відповідно до україномовної сторінки паспорта застрахованої особи, а для застрахованих осіб із числа іноземців — відповідно до засвідченого у встановленому законодавством України порядку перекладу українською мовою паспортного документа.

Реквізити 11. Зазначається період трудових відносин, відносин за договорами цивільно-правового характеру та відпусток.

Трудові відносини, відносин за договорами цивільно-правового характеру: дата початку й дата припинення — зазначається у відповідній графі день прийому на роботу або дата початку строку дії угоди ЦПХ, якщо застрахована особа розпочала трудову діяльність у звітному місяці, та, відповідно, день звільнення з роботи чи дата спливу строку дії угоди ЦПХ, якщо застрахована особа припинила трудову діяльність у звітному місяці.

Також зазначається дата початку й дата закінчення періоду відпусток по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, по догляду за дитиною від трирічного віку до досягнення нею шестирічного віку та відпусток по вагітності й пологах.

Реквізит 12. Дата створення нового робочого місця (штатної одиниці), на яке у звітному періоді працевлаштований працівник — заповнюється в разі працевлаштування особи на нове робоче місце, яке створене у зв'язку зі створенням нового суб'єкта господарювання (крім того, який створений шляхом припинення) або збільшенням штатної чисельності працівників за умови відсутності скорочення (зменшення) середньомісячної чисельності за попередні 12 місяців, а також створене шляхом модернізації чи зміни технології виробництва, що потребують нових знань та вмінь працівника. Дата (число, місяць і рік) створення може не співпадати з датою початку трудових відносин.

Реквізит 13. Підстава припинення трудових відносин — зазначається обов'язково у разі звільнення особи з категорією 1 та 2. Причина звільнення — стаття звільнення вибирається автоматично із довідника, який розроблено згідно з Кодексом законів про працю України, у разі якщо в довіднику не зазначено статтю звільнення проставляється – «інше».

Реквізит 14. Дата формування у страхувальника: уноситься дата заповнення таблиці (для дати «5 січня 2011 року» необхідно в клітинки ДД занести 05, у клітинки ММ — 01 і в клітинки РРРР — 2011).

Реквізит 15. Кількість заповнених рядків на аркуші: зазначається кількість заповнених записів на аркуші, тобто кількість ЗО, за якими внесено дані про трудові відносини.

Реквізит 16. Керівник: див. підрозділ 1 р. І для аналогічного реквізиту.

Реквізит 17. Головний бухгалтер: див. підрозділ 1 р. І для аналогічного реквізиту.

Особливості виправлення помилок в таблиці 5 додатка 4:

Якщо потрібно повністю скасувати відомості, зазначені в таблиці 5 додатка 4 до Порядку, подаються тільки скасовуючі документи стосовно виявлених недостовірних відомостей про застраховану особу.

Якщо в таблиці 5 додатка 4 до Порядку страхувальник не зазначив будь-якої дії щодо застрахованої особи з тих, що передбачені пунктом 8 розділу IV Порядку, він подає Звіт за попередній період, який містить: титульний аркуш (перелік таблиць Звіту) із позначкою «додаткова» та таблицю 5 зі статусом «додаткова», яка містить дані на цю застраховану особу. Звіт із позначкою «додаткова» не повинен містити таблиць 1 – 4 додатка 4 до Порядку.

Якщо страхувальником до спливу строку подання Звіту подається окрема таблиця 5 за поточний звітний період Звіту зі статусом «скасовуюча», «додаткова», цей Звіт не вважається Звітом і вважається таким, що не подавався.

У разі якщо страхувальник подає за один і той самий звітний період таблиці зі статусами «скасовуюча» та «додаткова», вони подаються з окремими титульними аркушами (як два окремих звіти).

1.3. Заповнення таблиці 6 додатка 4 «Відомості про нарахування заробітної плати (доходу) застрахованим особам»

Таблиця 6 додатка 4 до Порядку «Відомості про нарахування заробітної плати (доходу) застрахованим особам» призначена для формування страхувальником у розрізі кожної застрахованої особи відомостей про суми нарахованої їй заробітної плати (доходу) у звітному місяці, які вносяться до персональних облікових карток застрахованих осіб Реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування. Такі відомості формуються з урахуванням кодів категорій застрахованих осіб, визначених у додатку 2 до Порядку.

На одну застраховану особу допускається декілька записів у таблиці 6, якщо протягом одного звітного періоду застрахованій особі були здійснені нарахування виплат, у яких відрізняються бази нарахування єдиного внеску та розміри ставок єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування згідно із Законом (додаток 2 до Порядку), а також якщо нарахування здійснювалися за майбутні (відпускні, допомога по вагітності та пологах) та минулі (лікарняні та нарахування сум заробітної плати (доходу) за виконану роботу (надані послуги) періоди, строк виконання яких перевищує календарний місяць, а також за відпрацьований час після звільнення з роботи або згідно з рішенням суду - середня заробітна плата за вимушений прогул, а також у зв'язку з донарахуванням суми різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою заробітною платою за звітний місяць (із заробітної плати/доходу).

Формування реквізитів таблиці 6 додатка 4 до Порядку здійснюється за такими правилами.

Реквізит 01. Код ЄДРПОУ або податковий номер/серія та номер паспорта осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта: див. підрозділ 1 р. І для аналогічного реквізиту.

Реквізит 02. Код ЄДРПОУ або податковий номер/серія та номер паспорта ліквідованого страхувальника.

Зазначений реквізит заповнюється лише у випадку, якщо відомості подаються правонаступником, за осіб, що перебували з «попередником» (страхувальник, який

ліквідований і має правонаступника) у трудових відносинах чи відносинах цивільно-правового характеру.

В інших випадках зазначений реквізит не заповнюється.

Реквізит 03. Звітний місяць, рік: указується звітний місяць (дві цифри) та рік (чотири цифри), за який подаються відомості про нарахування заробітної плати.

Реквізит 04. Тип — позначка «X»: уноситься в клітинку відповідного варіанту:

- початкова — відомості, на підставі яких формуються відомості в реєстрі застрахованих осіб за певний місяць;
- скасовуюча — повністю скасовує відомості про застраховану особу ранішеподаного звіту за певний місяць, використовується для виправлення помилок у реквізитах 6–16 та реквізитах 22–25 таблиці 6 додатка 4.

Для таблиці 6 додатка 4 «скасовуюча» форма не може застосовуватися без одночасного подання початкової відомості.

Під час заповнення таблиці 6 додатка 4 із типом «скасовуюча» страхувальник повинен одночасно заповнити таблицю 6 додатка 4 із типом «початкова» таким чином, щоб суми, зазначені в реквізитах 17, 18, 19, 20, 21, відповідали сумам, зазначеним у «скасовуючій».

Пакет документів «скасовуюча» та «початкова» можуть стосуватися лише одного рядка.

Наприклад: для певної застрахованої особи в березні страхувальник заповнив три рядки, у кожному з яких стосовно цієї особи страхувальник припустився помилки в податковому номері (номері облікової картки застрахованої особи). Помилку виявлено у травні.

У такому випадку страхувальник подає в травні три окремі звіти за березень:

- перший стосується першого рядка й містить «скасовуючу» першого рядка з неправильним податковим номером і рештою реквізитів та «початкову» з правильним податковим номером і рештою реквізитів;
- другий стосується другого рядка й містить «скасовуючу» другого рядка з неправильним податковим номером і рештою реквізитів та «початкову» з правильним податковим номером і рештою реквізитів;
- третій — аналогічно.

Реквізит 06. Громадянин України (1— так; 0 — ні): для застрахованих осіб, які є громадянами України, уноситься позначка «1», а для застрахованих осіб із числа іноземців — «0».

Реквізит 07. Чоловік — Ч, жінка — Ж: для застрахованих осіб чоловічої статі зазначається літера Ч, а для застрахованих осіб жіночої статі — літера Ж.

Реквізит 08. Податковий номер - реєстраційний номер облікової картки платника податків — для фізичних осіб, окрім осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта; реєстраційний (обліковий) номер платника податків, який присвоюється інвесторам (операторам) за угодою про розподіл продукції, дипломатичним представництвом і консульським установам іноземних держав.

Реквізит 09. Код категорії ЗО: зазначається код відповідно до Таблиці відповідності кодів категорії застрахованої особи та кодів бази нарахування і розмірів ставок єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (додаток 2 до Порядку). Вибраний із цієї таблиці код категорії застрахованої особи має відповідати фактичному

статусу застрахованої особи у відносинах зі страхувальником. (Для застрахованої особи, яка є найманим працівником на загальних підставах, уноситься значення коду, що дорівнює 1; для застрахованої особи, яка є працюючим інвалідом на підприємстві, в установі або організації, для яких розмір нарахувань єдиного внеску відповідно до Закону становить 8,41%, — 2).

Якщо застрахованій особі протягом звітного періоду нараховувалася допомога по тимчасовій непрацездатності, ця допомога відображається за окремим кодом категорії ЗО. Це код 29 — особи, яким у звітному періоді нараховано допомогу по тимчасовій непрацездатності.

Для осіб, обраних на виборні посади до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, профспілок, політичних партій, які отримують заробітну плату (винагороду) за роботу на виборній посаді та на яких не поширюється дія законів України «Про державну службу», «Про прокуратуру», «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про статус народного депутата України», «Про Національний банк України», «Про службу в органах місцевого самоврядування», Митного кодексу України, Положення про помічника-консультанта народного депутата України, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 13 жовтня 1995 року, зазначається код категорії ЗО — 12.

Порядком № 435 додано нові коди категорії застрахованих осіб.

Код 47 — працівники — громадяни України, іноземці (якщо інше не встановлено міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України) та особи без громадянства, які працюють на підприємствах, в установах та організаціях, в інших юридичних осіб, зазначених в абз. 2 п. 1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»; у фізичних осіб — підприємців на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством; у фізичних осіб, які забезпечують себе роботою самостійно, та в інших фізичних осіб на умовах трудового договору (контракту). Базою нарахування єдиного внеску є сума нарахованої середньої заробітної плати, розмір ЄСВ нараховується на заробітну плату (дохід) застрахованої особи страхувальником відповідно до класу професійного ризику виробництва в діапазонах 36,76 – 49,7, до яких віднесено платника єдиного внеску, та утримується із заробітної плати (доходу) застрахованої особи в розмірі 3,6 %;

Код 48 — особи, які працюють на підприємствах, в установах, організаціях, яких призвали на військові збори та/або мобілізували з 1 березня 2014 року відповідно до Закону України від 27 березня 2014 року № 1169-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення проведення мобілізації». Базою нарахування єдиного внеску є виплати, що компенсуються з бюджету в межах середнього заробітку працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період. ЄСВ не нараховується й не утримується;

Код 49 — наймані працівники, яким на період проведення антитерористичної операції у відповідному населеному пункті з урахуванням часу, необхідного для повернення до місця роботи, але не більш як сім календарних днів після прийняття рішення про припинення антитерористичної операції, надано відпустку без збереження заробітної плати відповідно до п. 18 ч. 1 ст. 25 Закону України «Про відпустки».

Коди категорій застрахованих осіб 47 та 48 зазначаються для осіб, які призвані на військову службу за призовом під час мобілізації.

Код категорії застрахованої особи «47» — для особи, якій нараховують суму середньої заробітної плати й при цьому платники нараховують та утримують єдиний внесок на зазначену суму.

Код категорії застрахованої особи «48» — для особи, якій нараховуються виплати, що компенсуються з бюджету в межах середнього заробітку працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період.

Код категорії застрахованої особи «49» — для найманих працівників, яким на період проведення антитерористичної операції у відповідному населеному пункті з урахуванням часу, необхідного для повернення до місця роботи, але не більш як сім календарних днів після прийняття рішення про припинення антитерористичної операції, надано відпустку без збереження заробітної плати відповідно до п. 18 ч. 1 ст. 25 Закону України «Про відпустки».

Реквізит 10. Тип нарахувань: зазначається відповідний код типу нарахувань від одиниці «1» до тринадцяти «13» або поле залишається пустим.

Поле «Тип нарахування» заповнюється страхувальником лише у випадках, передбачених переліком кодів типу нарахувань 1–13.

Код типу нарахувань 1 зазначається лише для осіб, які отримують заробітну плату (дохід) за виконану роботу (надані послуги), строк виконання яких перевищує календарний місяць, і єдиний внесок нараховується на суму, що визначається шляхом ділення заробітної плати (доходу), виплаченої за результатами роботи, на кількість місяців, за які вона нарахована, а також особам, яким після звільнення з роботи нараховано заробітну плату (дохід) за відпрацьований час або згідно з рішенням суду — середню заробітну плату за вимушений прогул.

Коди типу нарахувань 2–3 та 6–9 зазначаються лише у випадках донарахування чи зменшення суми страхових внесків.

У разі якщо страхувальники самостійно донараховують або зменшують суму єдиного внеску на суму заробітної плати (доходу), нарахованої у попередніх звітних періодах, застосовують коди типу нарахувань 2 та 3:

- 2 — сума заробітної плати (доходу), нарахована в попередніх звітних періодах на підставі бухгалтерських й інших документів, відповідно до яких проводиться нарахування (обчислення) або які підтверджують нарахування (обчислення) заробітної плати (доходу), на яку страхувальником самостійно донараховано суму єдиного внеску;

- 3 — сума заробітної плати (доходу), нарахована в попередніх звітних періодах на підставі бухгалтерських й інших документів, відповідно до яких проводиться нарахування (обчислення) або які підтверджують нарахування (обчислення) заробітної плати (доходу), на яку страхувальником самостійно зменшено зайво нараховану суму єдиного внеску.

Коди типу нарахувань 4 та 5 вилучені у зв'язку з відсутністю перевірок органами Пенсійного фонду України.

У разі якщо донараховують або зменшують суму внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування за період до 1 січня 2011 року, застосовують коди типу нарахувань 6–9:

- 6 — сума заробітної плати (доходу), нарахована в попередніх звітних періодах на підставі бухгалтерських та інших документів, відповідно до яких проводиться нарахування (обчислення) або які підтверджують нарахування (обчислення) заробітної плати (доходу), на

яку страхувальником самостійно донараховано суму внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування за період до 1 січня 2011 року;

- 7 — сума заробітної плати (доходу), нарахована в попередніх звітних періодах на підставі бухгалтерських та інших документів, відповідно до яких проводиться нарахування (обчислення) або які підтверджують нарахування (обчислення) заробітної плати (доходу), на яку страхувальником самостійно зменшено зайво нараховану суму внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування за період до 1 січня 2011 року;

- 8 — сума заробітної плати (доходу), нарахована в попередніх звітних періодах на підставі бухгалтерських та інших документів, відповідно до яких проводиться нарахування (обчислення) або які підтверджують нарахування (обчислення) заробітної плати (доходу), на яку при перевірці органом Пенсійного фонду донараховано суму внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування за період до 1 січня 2011 року;

- 9 — сума заробітної плати (доходу), нарахована в попередніх звітних періодах на підставі бухгалтерських та інших документів, відповідно до яких проводиться нарахування (обчислення) або які підтверджують нарахування (обчислення) заробітної плати (доходу), на яку при перевірці органом Пенсійного фонду зменшено зайво нараховану суму внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування за період до 1 січня 2011 року.

Суми, нараховані за дні щорічних і додаткових відпусток, уносяться до графи «*Загальна сума нарахованої заробітної плати (доходу) (усього з початку звітнього місяця)*» із зазначенням відповідного місяця тільки в сумі, що припадає на дні відпустки в цьому місяці, з кодом типу нарахувань 10.

Суми, що припадають на дні відпустки наступних місяців, включаються до поля наступних місяців і відображаються в окремих рядках за першим рядком із кодом типу нарахувань 10.

У разі якщо фіскальні органи донараховують або зменшують суму єдиного внеску на суму заробітної плати (доходу), нарахованої в попередніх звітних періодах, застосовуються коди типу нарахувань 11 та 12:

- 11 — сума заробітної плати (доходу), нарахована в попередніх звітних періодах на підставі бухгалтерських та інших документів, відповідно до яких проводиться нарахування (обчислення) або які підтверджують нарахування (обчислення) заробітної плати (доходу), на яку при перевірці фіскальними органами донараховано суму єдиного внеску;

- 12 — сума заробітної плати (доходу), нарахована в попередніх звітних періодах на підставі бухгалтерських та інших документів, відповідно до яких проводиться нарахування (обчислення) або які підтверджують нарахування (обчислення) заробітної плати (доходу), на яку при перевірці фіскальними органами зменшено зайво нараховану суму єдиного внеску;

Код типу нарахувань 13 — сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою заробітною платою за звітний місяць (із заробітної плати/доходу).

Він застосовується лише у випадках, якщо сума заробітної плати менша ніж розмір мінімальної заробітної плати, установлені законом за місяць, за який нараховується заробітна плата.

Наприклад: особі за травень 2015 року нараховано заробітну плату в сумі 400 грн, відпускні — 300 грн і лікарняні 200 грн.

Загальна сума заробітної плати становить 900 грн, що менше ніж сума мінімальної заробітної плати, встановленої за травень 2015 року, — 1218 грн, тому для зазначеної особи у звіті за травень 2015 року зазначають чотири рядки *:

1. заробітної плати, що становить 900 грн, код категорії застрахованої особи — «1», код типу нарахування не зазначають.
2. відпускних, що становить 300 грн, код категорії застрахованої особи — «1», код типу нарахування — «10».
3. лікарняних, що становить 200 грн, код категорії застрахованої особи — «29», код типу нарахування не зазначають.
4. Суму різниці між розміром мінімальної заробітної плати та мінімальної заробітної плати в реквізиті «19», що становить 318 грн, код категорії застрахованої особи — «1», код типу нарахування — «13».

*у прикладі наведено механізм заповнення окремих реквізитів, а саме коду категорії застрахованої особи, коду типу нарахувань та реквізит 19 «Сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованої заробітної плати за звітний місяць» (далі — Сума різниці).

Тип нарахування «13» застосовується для сум, що стосуються різниці, які здійснені впоточному звітному місяці, у тому числі — за попередні.

У разі перерахунку (зменшення, збільшення) єдиного внеску на Суми різниці та нарахування у випадку помилково не нарахованого єдиного внеску Сума різниці за попередні періоди тип нарахування «13» не застосовується, натомість застосовуються типи нарахувань «2» та/або «3».

Реквізит 11. Місяць та рік, за який проведено нарахування, — реквізит обов'язково повинен бути заповнений і заповнюється значенням місяця та року, за які проведено нарахування.

Реквізит 12. Прізвище, ім'я, по батькові 30: уносяться повністю прізвище, ім'я та по батькові відповідно до україномовної сторінки паспорта застрахованої особи, а для застрахованих осіб із числа іноземців — відповідно до засвідченого в установленому законодавством України порядку перекладу українською мовою паспортного документа.

Реквізит 13. Кількість календарних днів тимчасової непрацездатності — зазначається кількість календарних днів тимчасової непрацездатності (лікарняні листки) окремо за кожний відповідний місяць, що припадає на дні тимчасової непрацездатності.

Реквізит 14. Кількість календарних днів без збереження заробітної плати — зазначається кількість календарних днів відпустки, в яких перебувала особа за власний рахунок.

Реквізит 15. Кількість днів перебування у трудових/ЦП відносинах протягом календарного звітного місяця.

Заповнюється в кожному звітному періоді в реквізиті 15 таблиці 6 починаючи з 1 січня 2013 року. Показник відповідає кількості календарних днів від 1-го до 31 (28, 29, 30), залежно від кількості календарних днів у місяці. Якщо початок трудових відносин збігається з першим числом місяця та відсутній факт звільнення застрахованої особи у звітному періоді (закінчення цивільно-правових відносин) значення реквізиту 15 завжди дорівнює кількості календарних днів у місяці. У разі наявності факту звільнення показник відповідає кількості календарних днів тривалості трудових відносин у звітному місяці з урахуванням дня звільнення.

Для осіб, у яких відносини з роботодавцем визначаються умовами трудового договору, значення реквізиту 15 залежить лише від дати початку трудових відносин та від дати закінчення трудових відносин.

Відсутність даних про суми заробітної плати за звітний місяць (перебування повний місяць у відпустці: черговій, без збереження заробітної плати, т.д.) не впливає на обов'язковість заповнення цього реквізиту, крім випадків перебування у відпустці по догляду за дитиною до трьох та шести років. Реквізит заповнюється одним значенням в одному рядку, що відповідає звітному. За наявності декількох рядків по одній застрахованій особі реквізит 15 зазначається лише в одному, а саме в тому, в якому зазначаються дані про суми заробітної плати (за їх наявності).

Реквізит 15 не може зазначатися у звітному місяці за наступні та попередні звітні періоди, за винятком відпустки у зв'язку з вагітністю й пологами та випадків поновлення на роботі особи за рішенням суду.

Окрім того, реквізит 15 заповнюється обов'язково для кодів категорій ЗО 42, 43, 44, 45 , де відображаються період перебування ЗО у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, окремо за кожний відповідний місяць, що припадає на дні відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами.

За наявності декількох рядків по одній застрахованій особі реквізит 15 зазначається лише в одному, а саме в тому, в якому зазначаються дані про суми заробітної плати (за їх наявності).

У разі якщо у звітному періоді жінка вийшла з відпустки по догляду за дитиною до трьох років та їй надано щорічну відпустку в цьому самому звітному періоді, у таблиці 6 відображають особу в одному рядку в реквізиті 10 проставляють код типу нарахувань 10, у реквізиті 15 — кількість календарних днів перебування в трудових відносинах, що дорівнює кількості календарних днів у звітному місяці (у разі звільнення кількість днів зазначається до дати звільнення).

Договір підряду відрізняється від договорів на надання послуг своїм предметом. Послугам притаманні ознаки, які відрізняють їх від результату робіт. А саме послуга хоч і тісно пов'язана з особою виконавця та процесом вчинення ним певних дій (здійснення певної діяльності), але не збігається з самими діями (здійсненням діяльності) виконавця, існує як окреме явище — певне нематеріальне благо, споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, не набуваючи матеріалізованого вигляду (ч. 1 ст. 901 ЦК). Це означає, що послуга існує тільки тоді, коли вона надається.

Результат виконаної підрядником роботи — це матеріалізований об'єкт, що знаходить своє втілення в індивідуально визначених речах, бо робота виконується за завданням замовника, який має право в будь-який час перевіряти її хід і якість, не втручаючись у діяльність підрядника (ч. 1 ст. 849 ЦК). Матеріалізований результат відображується й у створенні нової речі, і в поліпшенні якості або інших властивостей уже наявної речі.

Відносини, що виникають з договору підряду, мають певні спільні ознаки з відносинами, які виникають з трудового договору. Це пояснюється тим, що в обох випадках і підрядник, і працівник здійснюють трудову діяльність, але сама діяльність останніх є принципово різною й регулюється самостійними галузями законодавства.

У таблиці 6 реквізит 15 заповнюється та зазначається кількість календарних днів перебування в цивільно-правових відносинах або відповідно до акту наданих послуг (залежно від виду цивільно-правового договору) і зазначається щомісячно незалежно від того, чи були нарахування.

Для нарахувань з типом нарахування 13 реквізит 15 не заповнюється.

Реквізит 16. Кількість календарних днів відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами — зазначається кількість днів перебування у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами у відповідному місяці. Заповнюється для кодів категорій 30 42, 43, 44, 45, де відображаються кількість календарних днів допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, окремо за кожний відповідний місяць, що припадає на дні відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами.

Реквізит 17. Загальна фактична сума нарахованої заробітної плати/доходу (усього з початку звітнього місяця) (чисельник): уносяться суми нарахованої заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату (крім відпускних, вони відображаються окремим рядком з типом нарахування 10), інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у тому числі — у натуральній формі, що визначаються відповідно до Закону України «Про оплату праці» (далі — фонд оплати праці), та суми винагороди фізичним особам за виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими договорами (крім цивільно-правового договору, укладеного з фізичною особою — підприємцем, якщо виконувані роботи (надавані послуги) відповідають видам діяльності, за якими здійснено державну реєстрацію її як підприємця); оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок коштів роботодавця, та допомоги по тимчасовій непрацездатності та сум допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами що нараховані застрахованій особі у звітному періоді.

Нарахування відображаються за календарний місяць (із першого до останнього числа місяця).

Реквізит «Загальна сума нарахованої заробітної плати (доходу) (усього з початку звітнього місяця)» по кожній окремій застрахованій особі формується й заповнюється з урахуванням наступної черговості відображення виплат за умови їх нарахування цій особі в одному звітному періоді:

а) фонд оплати праці;

б) сума винагороди за цивільно-правовими договорами (крім цивільно-правового договору, укладеного з фізичною особою — підприємцем, якщо виконувані роботи (надавані послуги) відповідають видам діяльності, зазначеним у свідоцтві про державну реєстрацію її як підприємця);

в) сума допомоги по тимчасовій непрацездатності, сума допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами.

Суми виплат, нараховані за дні тимчасової непрацездатності, відображаються в окремих рядках з кодом категорії застрахованої особи 29, 36, 37, 39 у полі відповідного місяця тільки в сумі, що припадає на такий місяць.

Суми нарахованої допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами відображаються в окремих рядках із кодом категорій застрахованої особи 42, 43, 44, 45 у полі відповідного місяця тільки в сумі, що припадає на такий місяць, окремо за кожний відповідний місяць, що припадає на дні відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами відповідно до механізму нарахування єдиного внеску, визначеного Інструкцією про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 20.04.2015 р. № 449 та зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 07.05.2015 р. за № 508/26953, а саме:

1) визначається середньоденний розмір допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами шляхом ділення нарахованої суми такої допомоги на кількість днів, за які вона нарахована;

2) визначається сума допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, що припадає на кожен місяць окремо, шляхом множення середньоденного розміру такої допомоги на кількість календарних днів кожного місяця, за які вона нарахована;

3) визначається сума єдиного внеску для роботодавця шляхом множення розрахованої суми допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами за кожен місяць окремо на розмір єдиного внеску, встановлений законом для зазначеної категорії платників (33,2%, 8,41%, 5,3%, 5,5%);

4) визначається сума єдиного внеску для особи, яка перебуває у відпустці та отримує допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами, шляхом множення розрахованої суми допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами за кожен місяць окремо на розмір єдиного внеску, встановлений законом (2%).

Суми, нараховані за дні щорічних та додаткових відпусток, уносяться до графи «*Загальна сума нарахованої заробітної плати (доходу) (усього з початку звітного місяця)*» із зазначенням відповідного місяця тільки в сумі, що припадає на дні відпустки в цьому місяці, з кодом типу нарахувань 10.

Суми, що припадають на дні відпустки наступних місяців, включаються до поля наступних місяців і відображаються в окремих рядках за першим рядком із кодом типу нарахувань 10. При цьому суми, нараховані за дні щорічних та додаткових відпусток, уносяться до зазначеного вище реквізиту в поля відповідного місяця тільки в сумі, що припадає на дні відпустки в цьому місяці. Суми, що припадають на дні відпустки наступних місяців, включаються до поля наступних місяців і відображаються в наступних за першим рядках .

Якщо нарахування фонду оплати праці здійснюються за попередній період, зокрема, у зв'язку з уточненням кількості відпрацьованого часу, виявленням помилок, вони відображаються у фонді оплати праці того місяця, у якому були здійснені нарахування.

Унесення від'ємних значень сум нарахованої заробітної плати (доходу) допускається лише:

- при відображенні сум перерахунків заробітку (доходу), що пов'язані з уточненням кількості відпрацьованого часу у зв'язку з відпусткою, тимчасовою непрацездатністю, та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, нарахованих у попередніх періодах;
- при відображенні сторнованих сум відпускних і допомоги з тимчасової непрацездатності та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами.

Відомості про застрахованих осіб, які працюють у сільському господарстві, зайняті на сезонних роботах, виконують роботи (надають послуги) за цивільно-правовими договорами, творчих працівників (архітекторів, художників, артистів, музикантів, композиторів, критиків, мистецтвознавців, письменників, кінематографістів) та інших осіб, які отримують заробітну плату (дохід) за виконану роботу (надані послуги), строк виконання яких перевищує календарний місяць, відображаються в реквізитах «*Загальна сума нарахованої заробітної плати (доходу) (усього з початку звітного місяця)*» та «*Сума нарахованої заробітної плати (доходу) у межах максимальної величини, на яку нараховується єдиний внесок*» у звіті за місяць, у якому проведено таке нарахування заробітної плати (доходу), в окремих рядках у розрізі кожного місяця та року, за який проведено нарахування заробітної плати (доходу). Зазначений порядок формування відомостей поширюється також на осіб, яким нараховано заробітну плату (дохід) за відпрацьований час після звільнення з роботи або згідно з рішенням суду — середню заробітну плату за вимушений прогул. Такі суми зазначаються з типом нарахувань 1.

Щомісячні суми нарахованої застрахованій особі заробітної плати згідно із Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність» відображаються окремими записами (рядками) із зазначенням ознаки наявності підстави для обчислення спеціального стажу. Відомості про заробітну плату або винагороду за роботу цій самій застрахованій особі, що не належить до науково-технічної, відображаються в іншому рядку. Таблиця 7 додатка 4 до Порядку повинна містити запис на зазначену особу із зазначенням підстави ЗНТ024А1.

У зв'язку з набранням чинності з 8 червня 2014 року Закону України від 20.05.2014 р. № 1275-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення оборонно-мобілізаційних питань під час проведення мобілізації», яким унесено зміни до ч. 7 ст. 7 Закону України від 08.07.2010 р. № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», Міністерство доходів і зборів України та Пенсійний фонд України повідомляють таке.

Відповідно до ч. 3 ст. 119 Кодексу законів про працю України (зі змінами), за працівниками, призваними на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, але не більше одного року, зберігаються місце роботи, посада й компенсується із бюджету середній заробіток на підприємстві, в установі, організації, в яких вони працювали на час призову, незалежно від підпорядкування та форми власності. Виплата таких компенсацій із бюджету в межах середнього заробітку проводиться за рахунок коштів Державного бюджету України в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування не нараховується на виплати, які компенсуються з бюджету в межах середнього заробітку працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період.

Особи, які працюють на підприємствах, в установах, організаціях, яких призвали на військові збори та/або мобілізували з 1 березня 2014 року відповідно до Закону України від 27.03.2014 р. № 1169-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення проведення мобілізації», зазначаються з кодом застрахованої особи 48. Для них у реквізиті 17 відображається розмір виплати, що компенсуються з бюджету в межах середнього заробітку працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період.

Наймані працівники, яким на період проведення антитерористичної операції у відповідному населеному пункті з урахуванням часу, необхідного для повернення до місця роботи, але не більш як сім календарних днів після прийняття рішення про припинення антитерористичної операції, надано відпустку без збереження заробітної плати відповідно до п. 18 ч. 1 ст. 25 Закону України «Про відпустки», зазначаються з кодом застрахованої особи 49. Реквізити 17–21 для зазначених осіб не заповнюються.

Реквізит 18. Сума нарахованої заробітної плати/доходу межах максимальної величини, на яку нараховується єдиний внесок (знаменник): уносяться суми у межах максимальної величини фактичних витрат на оплату праці найманих працівників, грошового забезпечення, оподаткованого доходу (прибутку), загального оподаткованого доходу, на які нараховується єдиний внесок відповідно до Закону. Реквізит «Сума нарахованої заробітної плати (доходу) у межах максимальної величини, на яку нараховується єдиний внесок» по кожній застрахованій особі формується виключно з урахуванням наступної черговості відображення виплат за умови їх нарахування цій особі в одному звітному періоді:

а) фонд оплати праці;

б) сума винагороди за цивільно-правовими договорами (крім цивільно-правового договору, укладеного з фізичною особою — підприємцем, якщо виконувані роботи (надавані послуги) відповідають видам діяльності, зазначеним у свідоцтві про державну реєстрацію її як підприємця);

в) сума допомоги по тимчасовій непрацездатності, сума допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами.

Унесення від'ємних значень здійснюється в аналогічному порядку, зазначеному для реквізиту 17.

Нараховані суми відпускних, допомоги по тимчасовій непрацездатності, допомоги з тимчасової непрацездатності та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, нарахованих у попередніх періодах, та нарахування з кодом типу нарахувань 1 належать до того місяця, **за який вони нараховані**. Відповідно до цього, максимальна величина для таких нарахувань визначається за нормами законодавства, що діяли в місяці, за який ці суми нараховуються.

Максимальна величина по нарахованих сумах, які відображаються з кодами типів нарахувань 2, 3, 6, 7, 8 та 9, визначається за нормами законодавства та в розмірах, що діяли **в місяці, в яких ці суми нараховані**.

Для осіб із кодом категорії застрахованої особи «48» та «49» реквізит 18 не заповнюється.

Реквізит 19. Сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою заробітною платою за звітний місяць (із заробітної плати / доходу) — зазначається сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованої заробітної плати. Різниця зазначається лише у випадках, якщо фактична сума заробітної плати є меншою ніж розмір мінімальної заробітної плати.

Якщо фактичний розмір заробітної плати перевищує мінімальний розмір заробітної плати, різниця не вказується!

Відповідно до ч. 1 ст. 7 Закону № 2464, для платників, зазначених у п.п. 1 (окрім абзацу сьомого), 2, 3, 6, 7 і 8 ч. 1 ст. 4 Закону № 2464, єдиний внесок нараховується на суму нарахованої **кожній застрахованій особі** заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у т. ч. у натуральній формі, що визначаються відповідно до Закону України «Про оплату праці», та суму винагороди фізичним особам за виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими договорами.

Якщо працівнику за **основним місцем роботи** за місяць нарахована заробітна плата в розмірі, що не перевищує мінімальної заробітної плати, роботодавець має нарахувати ЄСВ у вигляді нарахування за такого працівника в сумі, яка визначається як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом (наприклад, у травні 2015 року сума мінімальної заробітної плати становила 1218 грн), і ставки ЄСВ, установленої для цього платника.

Якщо заробітна плата в розмірі, що не перевищує мінімальної заробітної плати, нараховується працівнику за місцем роботи **за сумісництвом**, нарахування ЄСВ здійснюється роботодавцем на фактично нараховану заробітну плату.

Страховий внесок має бути нарахований виходячи з розміру мінімальної заробітної плати й у випадках, коли місячна заробітна плата працівника виявилася менше мінімальної заробітної плати через те, що працівник **частину місяця** перебував у відпустці без збереження заробітної плати, роботи на умовах неповного робочого часу (незалежно від того, хто ініціатор роботи з таким режимом), невиходу на роботу з неповажних причин (у т.ч. через прогули) тощо.

Якщо працівник **повний місяць** перебував у трудових відносинах з підприємством, але йому в такому місяці **не нараховувався дохід**, на який нараховується ЄСВ, тобто відсутня база нарахування ЄСВ (наприклад: протягом усього місяця працівник перебував у відпустці без збереження заробітної плати або частину місяця перебував у такій відпустці, а іншу частину місяця не виходив на роботу з інших причин, або весь місяць не працював з власної вини, зокрема через прогули), внесок за такий місяць **не нараховується, відповідно сума різниці не вказується**.

Сума різниці зазначається в окремому рядку із застосування коду типу нарахувань — 13, а в разі здійснення перерахунку суми різниці за минулі періоди з типами нарахувань «2» та/або «3».

Реквізит 20 Сума утриманого єдиного внеску за звітний місяць (із заробітної плати/доходу) — вносяться суми єдиного внеску із заробітної плати, доходу, нараховані відповідно до ст. 8 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» окремо по:

а) фонду оплати праці, у т.ч. окремо:

- заробітну плату;
- щорічні та додаткові відпуски;

б) сумі винагороди за цивільно-правовими договорами (крім цивільно-правового договору, укладеного з фізичною особою — підприємцем, якщо виконувані роботи (надавані послуги) відповідають видам діяльності, зазначеним у свідоцтві про державну реєстрацію її як підприємця);

в) сумі допомоги по тимчасовій непрацездатності.

Для рядків, у яких зазначено суму різниці між фактично нарахованою заробітною платою й мінімальною заробітною платою, тобто заповнено реквізит 19, сума утриманого єдиного внеску за звітний місяць не розраховується та не зазначається.

Реквізит 21. Сума нарахованого єдиного внеску за звітний місяць (на заробітну плату/дохід) — відображається сума нарахованого єдиного внеску за звітний місяць (на заробітну плату/дохід).

Роботодавці нараховують єдиний внесок на суму нарахованої зарплати за видами виплат, які включають основну й додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у т. ч. у натуральній формі, що визначаються відповідно до Закону про оплату праці (ст. 7 Закону № 2464).

Статтею 8 Закону № 2464 передбачено, якщо база нарахування єдиного внеску (крім винагороди за цивільно-правовими договорами) не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та ставки єдиного внеску, встановленої для відповідної категорії платника. Умовою застосування зазначеної норми є перебування найманого працівника у трудових відносинах повний календарний місяць.

У звітності, відповідно до Порядку № 435, сума фактично нарахованої заробітної плати та донарахованої заробітної плати відображаються окремими рядками, відповідно, суми нарахованого єдиного внеску теж зазначаються окремими рядками. Нарахування ЄСВ залежать від сум, зазначених у реквізитах 18 та 19.

Закон України від 02.03.2015 р. № 219-VIII «Про внесення змін до розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (щодо зменшення навантаження на фонд оплати праці)» (далі — Закон № 219), який набрав чинності з 13 березня 2015 року та яким передбачено більш лояльні умови, надав значній кількості роботодавців право на застосування понижуючого коефіцієнта, понижуючої ставки єдиного внеску.

Законом № 219 визначено умови та категорії платників, щодо яких застосовується понижуючий коефіцієнт.

У випадку відсутності підстав для застосування понижуючого коефіцієнта для сум, зазначених у реквізиті 18, сума єдиного внеску розраховується, як добуток розміру заробітної плати, зазначеної в реквізиті 18, та ставки єдиного внеску, встановленої для відповідної категорії платника.

За наявності підстав для застосування понижуючого коефіцієнта для сум, зазначених у реквізиті 18, сума єдиного внеску розраховується з урахуванням понижуючого коефіцієнта за таким алгоритмом: при застосуванні понижуючого коефіцієнта розмір єдиного внеску розраховується як добуток розміру єдиного внеску, встановлений для відповідної категорії платника, та понижуючого коефіцієнта. При цьому згідно з положенням ч. 9⁵ «Прикінцевих та перехідних положень» Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» розрахований коефіцієнт і розмір єдиного внеску зазначаються з трьома знаками після коми.

Наприклад: для платника відповідно до класу ризику визначено розмір єдиного внеску — 36.77%, понижуючий коефіцієнт, який розраховано платником, — 0.629.

Розмір єдиного внеску з урахуванням понижуючого коефіцієнта становитиме:

$$23.128\% = 36.77\% \times 0.629.$$

Відповідно, сума нарахованого єдиного внеску для особи із заробітною платою 4000 грн становитиме 925.12 грн.

Нарахування єдиного внеску для Сум різниці розраховується без урахування понижуючого коефіцієнта.

Реквізит 22. Ознака наявності трудової книжки (чисельник): позначка «X» уноситься, якщо застрахована особа працює на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством, та її трудова книжка знаходиться у страхувальника (платника).

Реквізит 23. Ознака наявності спецстажу (знаменник): позначка «X» уноситься у випадку наявності в застрахованій особі підстав відповідно до чинного законодавства для обліку спеціального стажу чи права на використання пільг щодо пенсійного забезпечення.

Реквізит 24. Ознака неповного робочого часу (1 — так, 0 — ні). Ознака «неповного робочого часу» згідно зі ст. 56 Кодексу законів про працю встановлюється угодою сторін як при прийнятті на роботу, так і в період роботи. Ознака «неповний робочий час» проставляється в разі, якщо особа:

- працює неповний робочий день (тобто зменшення тривалості щоденної роботи на зумовлену кількість годин);

- працює неповний робочий тиждень (при якому зберігається нормальна тривалість робочого дня, але зменшується кількість робочих днів на тиждень);

- поєднує неповний робочий день неповний робочий тиждень (наприклад, тривалість робочого дня 5 годин при 4 робочих днях на тиждень).

Для відносин згідно із цивільно-правовим договором реквізит 24 не заповнюється.

Реквізит 25. Ознака нового робочого місця: позначка «X» заповнюється в разі працевлаштування особи на нове робоче місце.

Реквізит 26. Кількість заповнених рядків на аркуші: зазначається кількість заповнених рядків на цьому аркуші.

Реквізит 27. Дата формування у страхувальника: вноситься дата заповнення таблиці (для дати «5 січня 2011 року» необхідно у клітинки ДД занести 05, у клітинки ММ — 01 й у клітинки РРРР — 2011).

Реквізит 28. Керівник: див. підрозділ 1 р. I для аналогічного реквізиту.

Реквізит 29. Головний бухгалтер: див. підрозділ 1 р. I для аналогічного реквізиту.

Приклади заповнення наведено далі